Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	16Co/1016/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6610204683
Dátum vydania rozhodnutia:	12. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Štefan Baláž
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2015:6610204683.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivice Hanuskovej v právnej veci žalobcu R.. I. J., nar. XX. XX. XXXX bytom Q., M. R. U. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Jozefom Brázdilom, advokátom, Advokátska kancelária vo Zvolene, Trhová 1, proti žalovanej Petit Press, a. s., so sídlom Bratislava, Lazaretská 12, IČO: 35 790 253, zastúpenej advokátskou kanceláriou Right Advice, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Špieszova 3362/9, IČO: 47 242 001, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6 C/53/2010 - 302 zo dňa 14. 05. 2014, takto

r o z h o d o l :

Krajský súd rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi nemajetkovú satisfakciu vo výške 1.000 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku na základe žaloby, ktorou sa žalobca proti žalovanej domáhal náhrady nemajetkovej ujmy celkovo v sume 125.000 EUR, a vo zvyšku návrh zamietol. Žalobca návrh odôvodnil tým, že žalovaná je vydavateľ týždenníka MY Novohradské noviny a denníka SME. Článkami uverejnenými v týchto periodikách od 15. 12. 2005 do 20. 12. 2009 zasiahla do práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti skutkovými tvrdeniami uverejnenými v denníku SME dňa 15. 12. 2005 s titulkom „Advokát a prokurátor žiadali úplatok“, dňa 16. 12. 2005 s titulkom „Policajti odhalili korupciu na súde“, dňa 24. 10. 2006 s titulkom „V korupčnej afére z N. stiahli obžalobu“ a v týždenníku MY Novohradské noviny zo dňa 19. 12. 2005 s titulkom „Odhalili korupciu, konečne traja N. sa ocitli vo väzbe“ a s titulkom „Odhalili korupčnú sieť v súdnictve“, zo dňa 02. 07. 2007 s titulkom „Advokáta a prokurátora obvinili z prijímania úplatku“, dňa 19. 10. 2009 s titulkom „Advokát a prokurátor z Lučenca opäť pred súdom“, zo dňa 26. 10. 2009 s titulkom „Súd stále nevyniesol verdikt“ a zo dňa 14. 12. 2009 s titulkom „Prokurátor im navrhol väzenie, sudca ich oslobodil“. Uvedené články vzbudili u čitateľov klamlivú predstavu o osobe žalobcu, ktorý bol dovtedy prokurátorom s dlhoročnou praxou a podsunuli čitateľom zavádzajúcu informáciu. Všetky články boli účelovo zverejnené na zvýšenie predajnosti novín. Uvedené zásahy spôsobili zníženie dôveryhodnosti žalobcu, ignorovali prezumpciu neviny, nezverejnením opravy zákonným spôsobom došlo k narušeniu žalobcovho práva na ochranu osobnosti. Žalobca pre dlhotrvajúce psychické problémy podstúpil ambulantnú liečbu na psychiatrickom oddelení Nemocnice a polikliniky, n. o. C. L. s diagnostikovanou úzkostnou poruchou. Bola znížená jeho dôveryhodnosť medzi kolegami a zamestnancami štátnej a verejnej správy. Žalobca po oslobodzujúcom rozsudku v trestnej veci vedenej proti nemu pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 Trestného zákona bol nútený vzdať sa funkcie na prokuratúre z dôvodu, že žalovaná zľahčovala dôvody jeho oslobodenia. Výšku nemajetkovej ujmy žalobca uplatnil na základe vnútorného

presvedčenia, vzhľadom na úmyselné konanie žalovanej, škodu ktorú pociťoval na mene žalobca a jeho rodina.

Z rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. PK-2T/21/2007-619 z 10. 12. 2009 okresný súd zistil, že obžaloba bola na žalobcu podaná pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody na tom skutkovom základe, že v presne nezistenom čase v priebehu roka 2004, najneskôr v máji 2004 na presne nezistenom mieste v N. požiadal R. Y. obv. R.. M., advokáta so sídlom..., aby pre neho vybavil zastavenie trestného stíhania v jeho trestnej veci vedenej na Okresnom úrade justičnej a kriminálnej polície v..... pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona; následne obv. R.. M. kontaktoval s obv. R.. I.G., prokurátora Okresnej prokuratúry v N., ktorý v uvedenej trestnej veci vykonával prokurátorský dozor nad vyšetrovaním, tento následne vrátil vec vyšetrovateľovi na došetrenie po tom, čo mu vyšetrovateľ vec predložil s návrhom na podanie obžaloby, pričom v pokyne vyslovil právny názor, že sa jedná o obchodnoprávny vzťah, na čo vyšetrovateľ uznesením z 02. 06. 2005 č... trestné stíhanie vedené proti R. Y. zastavil; obvinení sa navzájom spolu dohodli, že za zastavenie trestného stíhania vyžiada obv. R.. M. od R. Y. úplatok, čo aj obv. R.. M. urobil a požiadal ho o poskytnutie 50 000 Sk (1.659,70 EUR) pre obv. R.. G. a tento úplatok obv. R.. M. od R. Y. pri osobnom stretnutí dňa 08. 07. 2005 v N. prevzal a uvedený obnos si následne obvinení medzi sebou rozdelili nezisteným spôsobom, pravdepodobne na polovicu. Špecializovaný trestný súd v Pezinku žalobcu a spolu s ním ďalšieho obžalovaného R.. R. M. spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré sú obžalovaní stíhaní. V odôvodní tohto rozsudku sa na str. 8, odsek 2 uvádza: „Vypuklejšie nedostatky v rozsahu a kvalite dôkazového materiálu súd vníma v súvislosti s obžalovaným R.. G.“ Na str. 16 odsek 7 s pokračovaním textu na ďalšej strane sa tiež uvádza: „...ani v jednom zo skutkov netvoria reťaz dôkazov, ktorá by čo i len čiastočne potvrdzovala skutočnosti uvádzané v skutkových vetách jednotlivých skutkov, ktoré by potvrdzovali protiprávne konanie obžalovaných.“. Odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku v uvedenej trestnej veci žalobcu Najvyšší súd SR zamietol ako neodôvodnené uznesením sp. zn. 1To/4/2010 z 14. 11. 2011.

Okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia najskôr zaoberal námietkou premlčania, ktorú vzniesla žalovaná. Poukázal na to, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčí v trojročnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť odo dňa, kedy mohol byť nárok uplatnený (dňom nasledujúcim po dni, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv, pozri NS ČR, sp. zn. 30Cdo/4318/2007). Štyri z namietaných článkov boli publikované v denníku SME dňa 15. 12. 2005, 16. 12. 2005 a 24. 10. 2006 a v týždenníku MY Novohradské noviny článok publikovaný dňa 19. 12. 2005 a keďže žaloba bola doručená súdu 25. 03. 2010, žalobcovi v prípade týchto sporných článkov uplynula trojročná premlčacia lehota. Okresný súd nemal preukázané tvrdenia žalobcu, že jednotlivé články mali na seba nadväzovať, že boli publikované s úmyslom žalovaného zvýšiť predajnosť periodík. V tej súvislosti nezistil dôvody, pre ktoré by bola námietka premlčania v rozpore s dobrými mravmi.

V prípade článkov týždenníka MY Novohradské noviny zo dňa 02. 07. 2007 s titulkom „Advokáta a prokurátora obvinili z prijímania úplatku“, zo dňa 19. 10. 2009 s titulkom „Advokát a prokurátor z Lučenca opäť pred súdom“, zo dňa 26. 10. 2009 s titulkom „Súd stále nevyniesol verdikt“ a zo dňa 14. 12. 2009 s titulkom „Prokurátor im navrhol väzenie, sudca ich oslobodil“ bola žaloba podaná pred uplynutím trojročnej premlčacej lehoty, preto okresný súd posudzoval, či publikovaním sporných článkov došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Okresný súd porovnaním článku „Advokáta a prokurátora obvinili z prijímania úplatku“ a rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. PK-2T/21/2007-619 z 10. 12. 2009, ktorý v úvode obsahuje opis obžaloby Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR sp. zn. VII/1 Gv 57/05-283 z 18. 06. 2007 zistil, že obsah článku zodpovedá textu obžaloby a v článku sa nenachádzajú nepravdivé skutkové tvrdenia. Žalobca napádal nepravdivé tvrdenia v článku „Advokát a prokurátor z Lučenca opäť pred súdom“, a to tvrdenia: „Prokurátor I. G. z N. mal na žiadosť advokáta R. M. vrátiť trestnú vec vyšetrovateľovi s tým, že ide o obchodnoprávny vzťah, následne trestné stíhanie bolo zastavené, za čo prokurátor a advokát zobrali 50.000 Sk“, ktoré zodpovedali textu obžaloby. Obdobne zodpovedali textu obžaloby aj skutkové tvrdenia v článku „Súd stále nevyniesol verdikt“.

Ďalej žalobca napádal nepravdivé a vymyslené skutkové tvrdenia v článku „Prokurátor im navrhol väzenie, sudca ich oslobodil“ zo dňa 14. 12. 2009, ktoré úmyselne skresľujú oslobodzujúci výrok súdu s cieľom poškodiť žalobcu a nepravdivo informovať verejnosť, pretože svedok pred súdom odmietol vypovedať, ale jeho výpoveď z prípravného konania a písomné vyjadrenie boli prečítané a vykonané

ako dôkaz, ktorú skutočnosť konštatoval rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. PK-2T/21/2007 na str. 11, kde sa uvádza, že svedok vo výpovedi nikdy nepotvrdil, že dal Jozefovi M. peniaze ako úplatok. Naproti tomu žalovaný v článku tvrdil „Napríklad na hlavnom pojednávaní nemohli prečítať výpoveď svedka, ktorý dvojicu počas výsluchu pred vyšetrovateľom usvedčoval, ale pred súdom už vypovedať nechcel.“ Svedok v skutočnosti uviedol, že peniaze, ktoré obžalovanému R.. M. vyplácal či už v kancelárii obžalovaného alebo vo svojej firme, boli vždy dohodnutá odmena za právne služby, ktoré obžalovaný R.. M. pre svedka vykonával. Svedok nemal žiadnu vedomosť o tom, čo obžalovaný R.. M. s vyplatenými peniazmi urobil a na čo ich použil.

Z rozsudku Okresného súdu v Nitre č. k. 25C/6/2010-155 z 23. 09. 2010 okresný súd zistil, že v uvedenom konaní súd rozhodoval o návrhu žalobcu proti žalovanej pre porušenie povinnosti uverejniť tlačovú opravu. Týmto rozsudkom žalovanú súd zaviazal, aby po právoplatnosti rozsudku v najbližšom čísle My Novohradských novín uverejnila pod nadpisom Oprava článku z čísla 49/2009 zo dňa 14. 12. 2009 s nadpisom „Prokurátor im navrhol väzenie, sudca ich oslobodil“, text uverejnený pod nadpisom „Svedok odmietol vypovedať“ s textom v pôvodnom znení: „Napríklad na hlavnom pojednávaní nemohli prečítať výpoveď svedka, ktorý dvojicu počas výsluchu pred vyšetrovateľom usvedčoval, ale vypovedať pred súdom už nechcel.“ na opravu textu v podobe: „Napríklad na hlavnom pojednávaní nemohli prečítať výpoveď svedka, ktorý dvojicu počas výsluchu pred vyšetrovateľom neusvedčoval, ale vypovedať pred súdom už nechcel.“ V tomto konaní súd návrh žalobcu na zaplatenie 4.900 EUR zamietol.

Okresný súd vyhodnotil, že v článku s titulom „Prokurátor im navrhol väzenie, sudca ich oslobodil“ uverejnenom v týždenníku MY Novohradské noviny v týždni od 14. 12. 2009 do 20. 12. 2009, žalovaná uviedla nepravdivé informácie. Takýto spôsob informovania mohol u bežného človeka vyvolať pochybnosti o oprávnených dôvodoch oslobodenia žalobcu spod obžaloby. Z výpovední svedkov T., V., R.. L. vyhodnotil vplyv nepravdivej informácie na osobnú a občiansku česť žalobcu a že manželka žalobcu A. L., prežívala zásahy do osobnostných práv žalobcu intenzívnejšie. Okresný súd nemal preukázanú obranu žalovanej, že vychádzala z agentúrnych správ, pretože existencia správy TASR zo dňa 10. 12. 2009 o 15:53 hod nebola v odpovedi TASR potvrdená a na preukázanie tejto skutočnosti žalovaná nenavrhla ďalšie dôkazy. Žalovaná pravdepodobne čerpala z článku agentúry SITA, čo bolo konštatované v rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 25C/6/2010-155 z 23. 09. 2010.

Pri právnom posúdení okresný súd vykonal test proporcionality, pri ktorom vychádzal z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR. V odpovedi na otázku kto uviedol informáciu zistil, že žalovaná je vydavateľkou denníka SME a týždenníka MY Novohradské noviny a vzťahuje sa na ňu zvýšená ochrana poskytovaná novinárom a médiám. Na otázku o kom bola uverejnená informácia okresný súd zistil, že žalobca bol v čase zverejnenia informácie prokurátorom Okresnej prokuratúry v Lučenci, v postavení obvineného, resp. obžalovaného v trestnej veci, pričom jeho obvinenie a obžaloba bezprostredne súviseli s výkonom jeho funkcie. Žalobca v postavení prokurátora je verejne činnou osobou a trestne stíhaný bol za skutok, ktorý mal byť spáchaný v súvislosti s výkonom funkcie. Z toho dôvodu je žalobca povinný zniesť väčšiu mieru kritiky než súkromná osoba a preto je dôvodné poskytnúť žalovanej vyšší stupeň ochrany práva na slobodu prejavu voči právu žalobcu na ochranu osobnosti. Na otázku čo bolo uverejnené a ako bola uverejnená/podaná informácia okresný súd zistil, že v článku s titulom „Prokurátor im navrhol väzenie, sudca ich oslobodil“ uverejnenom v týždenníku MY Novohradské noviny v týždni od 14. 12. 2009 do 20. 12. 2009 žalovaný uviedol informácie z kategórie skutkových tvrdení, ktoré boli nepravdivé aj pri rešpektovaní špecifika bežnej periodickej tlače určenej na informovanie najširšej verejnosti, ktorá musí pristupovať k určitým zjednodušeniam. Na otázku kde bola uverejnená informácia súd zistil, že MY Novohradské noviny je regionálny týždenník, nejde o periodikum s celoštátnou pôsobnosťou, zásah do práv žalobcu bol vykonaný v mieste jeho bydliska a pôsobiska prokurátora. Zverejnené informácie sa dostali do sféry poznania osôb v priateľskom a profesionálnom vzťahu so žalobcom.

Žalobca ako fyzická osoba má právo domáhať sa toho, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby sa mu poskytlo primerané zadosťučinenie, pričom pokiaľ by sa nejavilo ako postačujúce morálna zadosťučinenie, má právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Úvahu o výške náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd odôvodnil poukázaním na svedecké výpovede a výpoveď žalobcu. Nepravdivé informácie, ktoré uviedla žalovaná boli spôsobilé vyvolať nepriaznivé zásahy do osobného života žalobcu a k určitej ujme došlo, keďže situácia žalobcu sa stala predmetom diskusii v rodine žalobcu ako aj osôb v právnickej sfére a u žalobcu sa preukázali psychické problémy.

Súd mal preukázanú príčinnú súvislosť medzi konaním žalovanej a ujmou, ktorá žalobcovi následkom zverejnenia nepravdivej správy vznikli na jeho cti a dôstojnosti, narušením integrity, sebavedomia do takej miery, že došlo k zníženiu vážnosti u iných osôb, k ohrozeniu postavenia žalobcu, narušeniu rodinných vzťahov, uplatnenia žalobcu v zamestnaní. Žalovaná uvedením sporného článku v týždenníku MY Novohradské noviny č. 49 v týždni od 14. 12. do 20. 12. 2009 nebola verejnosť korektne a správne informovaná o dôvodoch oslobodenia žalobcu a poskytnuté informácie boli spôsobilé vyvolať nesprávny obraz o skutočnosti a žalobcovi. V žalobcovom živote sa to prejavilo tak, že rodina nezmenila postoj voči žalobcovi, žalobcovi sa nedostalo zo strany žalovanej satisfakcie, žalobca bol znemožnený a priemerný čitateľ mohol vnímať, že skončil ako prokurátor a že z korupčnej trestnej aféry vyviazol len vďaka procesným pochybeniam polície. Vzhľadom na postavenie žalobcu ako bývalého prokurátora sa táto skutočnosť prejavila intenzívnejšie na vzťahoch žalobcu a jeho rodiny s okolím. Odstránenie tejto ujmy nie je možné. Vzhľadom na zistené nepriaznivé zásahy okresný súd nepovažoval zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia za postačujúce, preto na zmiernenie nepriaznivých následkov priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom vychádzal z voľnej úvahy a vyhodnotenia zistených následkov, ich intenzity na rodinný, pracovný a spoločenský život žalobcu. Pri stanovení výšky náhrady okresný súd zohľadnil ako priťažujúcu okolnosť skutočnosť, že žalovaná podala nepravdivú informáciu napriek možnosti získať vyjadrenie žalobcu, prípadne hovorkyne Špecializovaného trestného súdu ako postupovali STV a TASR. Žalovaná nepreukázala, že TASR jej poskytla nesprávnu informáciu a ako pôvodca informácie nemala dôkaz o jej bezchybnosti a pravdivosti pred zverejnením. Okresný súd súčasne nemal preukázané úmyselné zavinenie, ale len nedbanlivostné konanie žalovanej. Okresný súd prihliadol nielen na nápravný a vyrovnací účel finančného zadosťučinenia, ale aj účel odradzujúci a preventívny, aby sa predchádzalo podobným zásahom a zároveň, aby finančné zadosťučinenie bolo úmerné k miere zavinenia žalovanej. V tom smere zohľadnil postavenie žalovanej pri informovaní verejnosti, kedy miera jej ochrany bola presiahnutá. Žalovaná bola až na základe rozhodnutia súdu nútená opraviť chybnú informáciu. Vzhľadom na to, že žalobca nebol úspešný v určení zásahu do jeho osobnosti ohľadom ostatných článkov a relevantným článkom z 14. 12. 2009 žalovaný čiastočne zasiahol do práva na ochranu osobnosti žalobcu, okresný súd určil primerané odškodné a sumu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 EUR. Pokiaľ ide o ďalšiu časť nároku nad priznanú sumu až do výšky 125 000 EUR, súd návrh zamietol, pretože žiadaná finančná nemajetková ujma nemala opodstatnenie, iné zásahy do práva na ochranu osobnosti neboli preukázané a dôvody pre priznanie vyššej sumy súd nezistil.

Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, článok 19 a článok 26 Ústavy Slovenskej republiky a § 136 OSP.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, lebo každý z účastníkov mal v konaní len čiastočný úspech. Okresný súd prihliadol na to, že súd síce rozhodol o úspechu žalobcu podľa svojej úvahy, a žalobca mal úspech čiastočný v oveľa menšej miere, ako požadoval. Súčasne bol žalobca vo veľkej miere neúspešný aj vzhľadom na uplatnenú námietku premlčania. Túto skutočnosť okresný súd považoval za čiastočný úspech žalovanej, na ktorý pri rozhodovaní o trovách konania prihliadol.

Proti rozsudku okresného súdu podali včas odvolanie žalobca i žalovaná.

Žalobca v odvolaní namietal nesprávne vyhodnotenie nepremlčaných článkov a tiež výšku priznanej satisfakcie. Uviedol, že nerozporuje právne posúdenie ohľadne premlčania časti nároku, alebo vecnej pravdivosti ostatných článkov. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu a žalobcovi priznal peňažnú satisfakciu 15.000 EUR a k tomu náhradu trov konania. Zopakoval, že články, na ktoré sa nevzťahovalo premlčanie, nerešpektovali zásadu prezumpcie neviny, lebo opakovane konštatovali skutky tak, akoby sa nesporne stali. Spôsob, akým žalovaná formulovala článok v MY Novohradské noviny z 19. 10. 2009, „...za čo prokurátor a advokát zobrali 50.000 Sk“ nie je formuláciou podozrenia, ale faktu, že zobrali 50.000 Sk. Okresný súd dospel k záveru, že formulácia zodpovedá textu obžaloby, ale niektoré články, napr. MY Novohradské noviny z 02. 07. 2007, boli zverejnené skôr, ako bola podaná obžaloba. Formulácia obvinenia a obžaloby je vyslovená z pozície podozrenia, nie konštatovania viny, a takto musí byť tretími stranami interpretovaná. Spôsob opísania skutkového deja čitateľovi neumožnil urobiť si vlastný hodnotiaci úsudok, resp. mal za následok jeho skreslenie (II. ÚS 261/2006). V spornom článku z 14. 12. 2009 bol prezentovaný hodnotiaci súd vyslovený kategoricky bez toho, aby dával čitateľom priestor sformulovať si vlastný názor na dôvod oslobodenia spod obžaloby. Žalobca považoval výšku priznaného zadosťučinenia v sume 1000 EUR za neprimeranú vážnosti zásahu do osobnostných

práv a následkom spôsobeným na osobnom, spoločenskom, pracovnom živote a zdravotnom stave žalobcu. Všetky uvedené okolnosti s prihliadnutím na to, že nielen jeden článok zo dňa 14. 12. 2009, ale aj ďalšie tri nepremlčané články spĺňali kritériá nepravdivej informácie zasahujúce do osobnostných práv žalobcu, boli dôvodom pre primerané zadosťučinenie v sume 15.000 EUR. Pokiaľ ide o trovy prvostupňového konania, žalobca navrhol rozhodnutie zmeniť vzhľadom na to, že výška priznanej sumy závisela od úvahy súdu a priznať náhradu trov žalobcovi podľa § 142 ods. 3 OSP. Na čiastočný úspech žalovanej by súd nemal prihliadať z dôvodov hodných osobitného zreteľa za použitia § 150 OSP. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

Žalovaná v odvolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci. Okresný súd ako problematický hodnotil len posledný z článkov uverejnený 14. 12. 2009, aj to len s ohľadom na text vety: „Napríklad na hlavnom pojednávaní nemohli prečítať výpoveď svedka, ktorý dvojicu počas výsluchu pred vyšetrovateľom usvedčoval, ale pred súdom už vypovedať nechcel.“ Žalovaná tvrdila, že v uvedenom texte išlo o verný popis toho, čo sa odohrávalo na hlavnom pojednávaní. Výpoveď svedka skutočne nemohla byť na hlavnom pojednávaní prečítaná z procesných dôvodov. Svedok sa nemusel snažil korigovať svoju výpoveď pred vyšetrovateľom, lebo jeho skoršia výpoveď čítaná byť nemohla. Pokiaľ doručoval súdu v trestnom konaní písomnosť označenú ako vyjadrenie svedka, naznačil, že v skutočnosti žalobcu usvedčoval. Svedok na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať s odôvodnením, že by si mohol privodiť nebezpečenstvo trestného stíhania, ktoré mu ale podľa žalovanej v skutočnosti nehrozilo. V spornom texte použité slovné zjednodušenie nedeformovalo realitu podstatným spôsobom a pri spravodajstve treba rešpektovať určité špecifiká a ohľadom na jeho adresnosť. Žalovaná tiež namietala nesprávny záver okresného súdu ohľadne existencie a obsahu správy TASR, z ktorej žalovaná vychádzala a predložila súdu vo vyjadrení k žalobe. Počas pojednávania nebol tento dôkaz zo strany súdu spochybnený. Okresný súd sám konštatoval, že žalovaný vychádzal z tlačovej správy SITA obsahujúcej sporné tvrdenia, pričom žalovaná súdu predložila správu TASR aj SITA. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil, návrh zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaná uviedla, že v spornom článku bol použitý podmieňovací spôsob a že priemerný čitateľ musel vedieť, že trestná vec vedená proti žalobcovi nebola právoplatne skončená a že o podozrení proti nemu nebolo právoplatne rozhodnuté. Žalobca bol ako prokurátor v postavení verejne činnej osoby. Vzhľadom na právnu úpravu postavenia prokurátora v Ústave SR a v trestnom poriadku je vo všeobecnom záujme, aby pre toto špecifické postavenie prokurátor požíval dôveru verejnosti na rovnakej úrovni ako sudca. Žalobca považoval priznanú výšku peňažného zadosťučinenia v sume 1.000 EUR za malú v porovnaní s tým, že pôvodne žiadal 125.000 EUR. Nie je zrejmé, prečo v odvolacom konaní žiadal priznať aj s prihliadnutím na premlčané články iba sumu 15.000 EUR, keď ani pôvodne uplatnenú sumu 125.000 EUR žalobca na otázku súdu exaktne zdôvodniť nevedel. V odvolaní žalobca uviedol, že následkom sedem rokov trvajúceho traumatizujúceho trestného konania nadobudol presvedčenie, že jeho kredit a povesť prokurátora boli týmto konaním a mediálnymi vyhláseniami poškodené a pod týmto vonkajším ako aj vnútorným psychickým tlakom sa vzdal funkcie prokurátora a v r. 2010 odišiel do dôchodku. Z toho vyplýva, že subjektívne vnímanie diania žalobcom samým bolo primárne ovplyvnené sedem rokov trvajúcim trestným konaním. Pokiaľ žalobca namietal, že okresný súd mu mal priznať náhradu trov konania podľa § 142 ods. 3 OSP, žalovaný uviedol, že v posudzovanej veci okresný súd rozhodoval len na podklade jedného článku, ktorý vyhodnotil ako taký, ktorý zasiahol do osobnostných práv žalobcu. Rozhodnutie o výške plnenia teda nebolo založené len na úvahe súdu, ale aj premlčaní.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal v rozsahu podaného odvolania podľa ust. § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 OSP napadnuté rozhodnutie podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správne.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 136 OSP, ak možno výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojej úvahy.

Podmienkou úspešného uplatnenia žalobného nároku alebo obrany proti tomuto nároku v sporovom konaní je to, že účastníci konania preukážu na základe dôkazov svoje tvrdenia, čím preukážu tie skutočností, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie veci, ktorá je predmetom konania. V posudzovanej veci boli predmetom konania nároky žalobcu, ktorý tvrdil, že žalovaná spornými článkami zasiahla do jeho občianskej cti aj súkromia a v dôsledku toho, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť a vážnosť žalobcu v spoločnosti a v zamestnaní, v ktorom pôsobil ako prokurátor okresnej prokuratúry, požadoval aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Okresný súd založil svoje rozhodnutie na skutkovom zistení, že na štyri z namietaných článkov, ktoré boli publikované v denníku SME dňa 15. 12. 2005, 16. 12. 2005 a 24. 10. 2006 a v týždenníku MY Novohradské noviny dňa 19. 12. 2005, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula pred uplatnením práva na prípadnú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uvedený záver žalobca prijal, čo výslovne uviedol aj v odvolaní. Okresný súd ďalej urobil záver, že v prípade sporných článkov uverejnených v týždenníku MY Novohradské noviny zo dňa 02. 07. 2007 s titulkom „Advokáta a prokurátora obvinili z prijímania úplatku“, zo dňa 19. 10. 2009 s titulkom „Advokát a prokurátor z Lučenca opäť pred súdom“ a zo dňa 26. 10. 2009 s titulkom „Súd stále nevyniesol verdikt“, obsah článkov zodpovedá textu obžaloby, že v článkoch sa nenachádzajú nepravdivé skutkové tvrdenia, lebo informácie zodpovedali textu obžaloby, ktorá bola podaná na žalobcu. Žalobcovi sa v odvolaní správnosť uvedeného záveru okresného súdu nepodarilo spochybniť. Poukazoval na to, že obsah článkov nebol formulovaný ako podozrenia, ale ako fakty, čím bola porušená prezumpcia neviny žalobcu.

K tomu odvolací súd uvádza, že je nesporné, že počas trestného konania žalobca znášal a musel strpieť to, že bol osobou, proti ktorej sa viedlo trestné konanie, a navyše aj to, že utrpel status funkcie prokurátora, ktorú zastával. Je pochopiteľné, že o priebehu prípadu prinášala informácie prostredníctvom svojich periodík aj žalovaná. Okresný súd správne vychádzal z testu proporcionality, na základe ktorého urobil správne skutkové aj právne závery o tom, že obsah článkov zodpovedal obsahu obžaloby a že použité zjednodušenia nemožno považovať za vybočenie z pravidiel objektívneho spravodajstva. Žalobca na základe právoplatného oslobodzujúceho rozsudku mohol uplatniť právne nároky voči štátnym orgánom, ktoré proti menu viedli trestné konanie, ktoré boli povinné konať tak, aby bola dôsledne rešpektovaná zásada prezumpcie neviny žalobcu. Právne nároky proti orgánom štátu nie je možné zamieňať s právnymi nárokmi proti žalobcovi, ktorý vychádzal z výstupov práce orgánov činných v trestnom konaní. Žalovaný sa dodatočne dovoláva rešpektovania zásady prezumpcie neviny voči žalovanému, hoci proti nemu neuplatnil právo na ochranu osobnosti včas po zverejnení informácie o jeho trestnom stíhaní. Žalovaný ani verejnosť nemali dôvod domnievať sa, že trestné konanie bude rozhodnutím súdu spochybnené. Žalobca neuviedol skutočnosti, ktoré by v čase jeho trestného stíhania spochybňovali konanie orgánov trestného konania, ktoré sú zodpovedné za vznesenie obvinenia a podanie obžaloby, o ktorých by potom mala možnosť žalovaná informovať verejnosť.

Žalobca ďalej namietal, že v spornom článku z 14. 12. 2009 bol prezentovaný hodnotiaci súd vyslovený kategoricky bez toho, aby dával čitateľom priestor sformulovať si vlastný názor na dôvod oslobodenia spod obžaloby. K tomu odvolací súd uvádza, že okresný súd správne zistil, že v článku žalovanej z 14. 12. 2009 skutočne došlo k zavádzajúcej a skresľujúcej informácii o dôvodoch oslobodenia žalobcu v trestnom konaní, ale treba vychádzať aj z toho, že informácie, ktoré žalovaná použila, vyplývali z odôvodnenia, ktoré vyslovil súd prvý krát po vyhlásení rozsudku a potom v jeho písomnom vyhotovení. Pokiaľ ide o skutočnosti zistené z písomného odôvodnenia rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. PK-2T/21/2007-619 z 10. 12. 2009 aj vzhľadom na rozsudok Okresného súdu v Nitre č. k. 25C/6/2010-155 z 23. 09. 2010 zavádzajúci obsah článku žalovanej okresný súd vyhodnotil správne.

Okresný súd tiež správne vyčíslil priznanú peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 EUR, lebo určená suma zodpovedá závažnosť ujmy a okolnostiam prípadu. Žalobca nepreukázal, že by žalovaná poskytla nepravdivé, zavádzajúce a skresľujúce informácie úmyselne, teda že sériou článkov uverejnených v regionálnych novinách nesledovala spravodajský účel informovania verejnosti o práci orgánov trestného konania. To, že žalovaná bola na základe rozhodnutia Okresného súdu Nitra nútená vykonať tlačovú opravu zavádzajúcej informácie, malo tiež vplyv pri určení výšky peňažnej náhrady. Od uverejnenia sporného článku 14. 12. 2009 do vydania rozhodnutia Okresného súdu v Nitre č. k. 25C/6/2010-155 z 23. 09. 2010 neuplynul ani rok, a preto aj z časového hľadiska trvania protiprávneho stavu nie je poskytnutá peňažná náhrada zjavne neprimeraná. Okresný súd potom správne v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Ani v odvolacom konaní žalobca nepreukázal dôvod, pre ktorý by mal súd priznať vyššie peňažné zadosťučinenie v sume 15.000 EUR, lebo nepreukázal nesprávnosť hodnotenia dôkazov, skutkových záverov a úvah prvostupňového súdu. Dôsledky, ktoré žalobcu sprevádzali a boli potvrdené výpoveďami svedkov, primárne súviseli s trestným stíhaním žalobcu, preto ďalšie peňažné nároky mal možnosť uplatniť proti štátu.

Ani odvolanie žalovanej nepovažoval krajský súd za dôvodné. Žalovaná síce tvrdila, že v texte sporného článku z 14. 12. 2010 išlo o verný popis toho, čo sa odohrávalo na hlavnom pojednávaní dňa 10. 12. 2009, kedy nemuselo byť ešte zverejnené písomné odôvodnenie rozhodnutia súdu, ale práve žalovaná bola povinná rozhodnutím súdu v inom konaní vykonať tlačovú opravu zavádzajúcej informácie. Pokiaľ žalovaná informovala o výsledku trestného konania, potom mal byť článok formulovaný tak, aby verejnosť mohla bez pochybností rozlíšiť, že predkladané informácie o dôvodoch rozhodnutia súdu v trestnej veci vedenej proti žalobcovi boli súčasne aj hodnotením práce a úkonov orgánov trestného konania. To, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený, čo je zadosťučinenie dané žalobcovi ako účastníkovi trestného konania zo strany súdu, nemožno „zľahčovať“ vytváraním zjednodušených konštrukcii nad mieru prípustnosti, ktorá presahuje dôvody oslobodzujúceho rozsudku, kedy neboli vyslovené zreteľne skutočné dôvody výsledku trestného konania. Je zrejmé, že žalovaná sledovala celý priebeh trestného konania sériou sporných článkov, v ktorých mala z hľadiska objektivity spravodajstva rovnakú pozornosť ako žalobcovi, dôsledne venovať aj práci štátnych orgánov, ktoré boli zodpovedné za procesnú prípravu trestného stíhania žalobcu. Obrana žalovaného nespochybnila, že vzhľadom na zistené nepriaznivé zásahy nebolo zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia postačujúce, a na zmiernenie nepriaznivých následkov, na ktorých sa podieľala žalovaná v závere trestného procesu, priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaná prehliada, že na základe rozsudku súdu bola povinná uverejniť opravu sporného a zavádzajúceho textu.

Náhradu trov prvostupňového konania okresný súd nepriznal žiadnemu z účastníkov podľa § 142 ods. 2 OSP, čo odôvodnil tým, že výsledok konania, a teda úspech žalobcu nezávisel len od úvahy súdu, ale bol súčasne dôsledkom vznesenej námietky premlčania, a teda úspešnej obrany žalovanej. Túto skutočnosť okresný súd správne považoval za čiastočný úspech žalovanej, na ktorý pri rozhodovaní o trovách konania prihliadol.

V odvolacom konaní nebol úspešný žalobca ani žalovaná a preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania žiadnemu z účastníkov podľa § 142 ods. 1 OSP (v odvolacom konaní v spojení s § 224 ods. 1 OSP) nepriznal.

Rozhodnutie senátu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.